

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1115229006
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1115229006.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a členov senátu JUDr. Anny Kašajovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci žalobkyne: Š. A., nar. XX.XX.XXXX, trvalý pobyt: F. Č.. XX, zastúpenej: Mgr. Peter Voloch, advokát, sídlo: Hollého 745/34, 905 01 Senica, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, Bratislava, v konaní o náhradu škody, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25. októbra 2018 č.k. 9C 251/2015-54 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplata náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške 2.328,30 EUR s príslušenstvom a žalovanému voči žalobkyňi náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručou Okresnému súdu Bratislava I dňa 13. 11.2015 domáhala voči žalovanému zaplata náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške 2.328,30 EUR s príslušenstvom, titulom rozhodnutia o väzbe v konaní, v ktorom bola neskôr oslobodená spod obžaloby. Žalobu odôvodnila tým, že uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. Tp 23/10 zo dňa 05.08.2010 bola žalobkyňa vzatá do väzby. Ďalším uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. Tp 23/10 zo dňa 27. 10.2010 súd rozhodol o prepustení žalobkyne z väzby. Vo väzbe tak žalobkyňa strávila spolu 86 dní. Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 8T 126/2010-268 zo dňa 22.02.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14.06.2012, bola žalobkyňa spod obžaloby oslobodená. Krajský súd v Banskej Bystrici svojim uznesením sp.zn. 2To 55/12 zo dňa 14.06.2012 odvolanie okresného prokurátora zamietol, čím sa oslobodzujúci prvoinštančný rozsudok stal právoplatným. V súlade s § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. doručila žalobkyňa dňa 23.11.2012 Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá bola zaevidovaná pod číslom 28996/2012/34 a neskôr vedená pod číslom 17345/2013/34. Túto žiadosť Ministerstvo spravodlivosti SR vybavilo svojim oznámením číslo 17345/2013/34 zo dňa 10.06.2013 tak, že žiadosti nebolo vyhovené. Ministerstvo spravodlivosti SR nevyhovenie žiadosti žalobkyne odôvodnilo tým, že neboli preukázané podmienky pre vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V preskúmvanej veci si žalobkyňa uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 068,30 EUR a náhradu skutočnej škody vo výške 260,- EUR spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia.

3. Vec právne posúdil podľa ust. § 3 ods. 1 , § 8 ods. 5 písm. a), § 8 ods. 6 písm. a), § 15 ods.1, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1,3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a § 442 Občianskeho zákona.

4. Pri posudzovaní uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal súd prvej inštancie z § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak a z § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Uviedol, že citované ustanovenia stanovujú zákonné podmienky, splnením ktorých možno priznať náhradu nemajetkovej ujmy a sú nimi vznik nemajetkovej ujmy, iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením ,ujmu nie je možné uspokojiť inak. Konštatoval, že žalobkyňa sa takmer vôbec nevyjadrovala k nepriaznivým následkom, ktoré mala na nej väzba zanechať a tvrdenia týkajúce sa obmedzenia osobnej slobody majú čisto všeobecný charakter. Uviedol, že samotná skutočnosť vykonania väzby nezakladá vznik nemajetkovej ujmy. Na jej úspešné uplatnenie musí žalobkyňa preukázať, že výkon väzby sa dotkol jej osobnostných práv a zanechal na nej nepriaznivé následky, čo žalobkyňa podľa názoru súdu prvej inštancie nepreukázala. Konštatoval, že vznik nemajetkovej ujmy a následne aj výška jej náhrady sa posudzuje vždy s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Podľa súdu prvej inštancie žalobkyňa v žalobe neoznačila ani jeden z uvedených atribútov, ktorý by mohol byť v konaní predmetom dokazovania, a ktorý by sa týkal priamo výkonu väzby a zároveň by bol v prospech žalobkyne. Poukázal na dôkazné bremeno, s tým, že v prípade preukazovania vzniku nemajetkovej ujmy spočíva na žalobkyni , ktorá ho v danom prípade neuniesla.

5. K uplatnenému nároku žalobkyne na náhradu majetkovej škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní v sume 260,- EUR uviedol, že žalobkyňa skutočnú úhradu vyššie vyčíslených trov, žiadnym spôsobom nepreukázala. Konštatoval, že vystavenie faktúry žalobkyni zo strany advokáta ešte neznamená, že žalobkyňa aj pristúpila k úhrade týchto trov, čím by došlo k reálnemu zmenšeniu jej majetku. Poukázal na § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Uviedol, že z predloženej faktúry, vyplýva, že žalobkyni bola suma 260,- EUR fakturovaná v súlade so zmluvou o poskytovaní právnych služieb zo dňa 25.01.2011, teda ako zmluvná a nie tarifná odmena. Konštatoval, že tarifná odmena advokáta sa určuje podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v zmysle ktorej sa odmena advokáta vypočítava z úkonov právnej služby a štát nemôže nahradiť žalobkyni inú odmenu, ktorú vyplatila advokátovi, na základe ich súkromnej dohody. Žalobkyňou uplatnenú skutočnú škodu považoval za nepreukázanú. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Cdo 402/2015 zo dňa 28.04.2016 a mal za to, že žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o tom, že trovy vo výške 260,- EUR jej vznikli práve v súvislosti s rozhodnutím o väzbe sp. zn. Tp/23/10. Konštatoval, že žalobkyňa bola do väzby vzatá v auguste 2010, pričom Zmluva o poskytovaní právnych služieb uvádzaná na faktúre je zo dňa 25.01.2011. Poukázal na žalobkyňou predloženú faktúru, ktorá podľa názoru súdu prvej inštancie nepreukazuje, že by bola vystavená v súvislosti s trestným konaním sp. zn. 8T/126/2010. K žalobkyňou uplatneným úrokom z omeškania zo žalovanej sumy uviedol, že nakoľko žalobu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zamietol, nemohol jej priznať ani uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania a žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa zásady úspechu strany v spore. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil.

7. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa včas odvolanie a žiadala odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 9C/251/2015-54 zo dňa 25.10.2018 v súlade s § 389 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V prípade ak odvolací súd posúdi, že sú splnené podmienky na zmenu napádaného rozsudku, navrhla aby odvolací súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku sumu 2 328,30 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,50% ročne zo sumy 2 328,30 EUR od 23.05.2013 vrátane do dňa zaplatenia a priznal jej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolanie podala z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým jej nepriznal žiadnu nemajetkovú ujmu, s odôvodnením, že samotná skutočnosť vykonania väzby nezakladá vznik nemajetkovej ujmy považovala za nesprávne. Podľa názoru žalobkyne takýto právny názor súdu prvej inštancie predstavuje nesprávne právne posúdenie veci a je v rozpore s ustanoveniami Ústavy SR, článku 12 ods. 1, 2 a článku 17 ods. 1, 2 Ústavy SR, ktorá má najvyššiu právnu silu. Uviedla, že bola pozbavená svojej osobnej slobody a to v situácii, že sa žiadneho porušenia zákona nedopustila a bola úplne nevinná, čo vyplýva aj z oslobodzujúceho rozsudku. Konštatovala, že prirodzeným stavom každého človeka je byť slobodný a realizovať svoju osobnú voľnosť akýmkoľvek spôsobom nepriečiacim sa zákonu. Väzba do tohto prirodzeného stavu človeka brutálnym spôsobom zasahuje a osobnú slobodu mu obmedzuje. Už len zo samotnej tejto skutočnosti tak väzbou vždy vzniká obvinenému nemajetková ujma, ktorá je navyše úplne oprávnená v situácii, keď je tento človek nevinný a spoločnosť sa na ňom dopúšťa násillia v podobe obmedzenia osobnej slobody. Uviedla, že akceptovaním právneho názoru súdu prvej inštancie tak vznikne absurdná situácia, že stav obmedzenej slobody je akýsi prirodzený stav, pri ktorom uväznený nezažíva žiadne duševné a fyzické utrpenie, a teda mu za toto utrpenie nenáleží ani žiaden nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a preto takýto záver súdu prvej inštancie nemôže obstať. Podľa názoru žalobkyne stav obmedzenej osobnej slobody vždy vyvolá v každom človeku stav duševného a fyzického utrpenia, za ktoré mu náleží odškodnenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy. Konštatovala, že bola vo väzbe 86 dní, kedy bola obmedzená na svojej osobnej slobode, nemohla sa ako slobodný človek podľa svojej ľubovôle rozhodovať kde sa bude zdržiavať, čo a kedy bude alebo nebude robiť a musela sa namiesto toho podrobiť prísnemu režimu v ústave na výkon väzby a znášať napríklad nepríjemné osobné prehlady. Uviedla, že rozhodnutím o väzbe a držaním vo väzbe počas týchto 86 dní jej bolo obmedzené základné ľudské právo na osobnú slobodu garantované článkom 17 Ústavy SR. Žalobkyňa je toho názoru, že týmto obmedzením osobnej slobody jej vznikla nemajetková ujma, pričom iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, z toho vyplývajúcejmu obmedzeniu osobnej slobody a má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a to vo výške, akú si uplatnila v žalobe. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam v časti uplatneného nároku, ktorým si uplatnila náhradu majetkovej škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní v sume 260,- EUR a to s poukazom na to, že skutočnú úhradu vyššie vyčíslených trov žiadnym spôsobom nepreukázala. Takýto záver súdu prvej inštancie považuje za nesprávny s tým, že na predloženej faktúre je na jej spodnej časti vlastnoručné potvrdenie advokáta o tom, že faktúra bola uhradená čiastočnými platbami, pečiatka a podpis advokáta. Uviedla, že uvedená faktúra s týmto potvrdením advokáta, ktorý ju vystavil, tak súčasne predstavuje písomné potvrdenie advokáta o jej úhrade v hotovosti. Nesúhlasila s konštatovaním súdu prvej inštancie, že danou faktúrou bola suma 260,-EUR fakturovaná v súlade so zmluvou o poskytovaní právnych služieb zo dňa 25.01.2011, teda ako zmluvná a nie tarifná odmena. Konštatovala, že ak aj mohla byť v tomto prípade dohodnutá zmluvná odmena, nebráni to tomu, aby jej bola priznaná náhrada trov obhajoby vo výške tarifnej odmeny. Poukázala na § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a uviedla, že samotný zákon určuje, že nahrádzať sa majú „účelne vynaložené trovy konania“, teda ich nepodmieňuje tým, či bola odmena za obhajobu dohodnutá ako zmluvná, či tarifná. Poukázala na to, že súd prvej inštancie mal pripojený trestný spis Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 8T 126/2010, z ktorého vyplýva, aké úkony a v akom rozsahu vykonal advokát pri obhajobe v trestnom konaní. Podľa názoru žalobkyne rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, v tom, že pri dohodnutej zmluvnej odmene advokáta nemá žalobkyňa nárok ani na náhradu trov obhajoby určenú podľa tarifnej odmeny advokáta.

8. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne uviedol, že tvrdenia a závery žalobkyne považuje za nesprávne, nakoľko z rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné interpretovať taký záver, že by súd prvej inštancie nepovažoval samotný výkon väzby za dôvod na nepriznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Konštatoval, že súd prvej inštancie totiž paralelne s tým uviedol, že žalobkyňa neoznačila žiadne negatívne zásahy v jej živote vyvolané väzbou a z dôvodu nemožnosti odôvodniť

samotnú výšku náhrady na základe zákonných atribútov, sa nemohol otázkou náhrady nemajetkovej ujmy zaoberať. Uviedol, že výška náhrady nemajetkovej ujmy sa neurčuje na základe matematických modelov, ale výlučne len na základe úvahy súdu, ktorá musí byť preskúmateľná a súd svoju úvahu musí založiť na tvrdeniach poškodeného, tieto zhodnotiť a priradiť im význam pre určenie výšky náhrady. Zdôraznil, že súd môže pristúpiť k úvahe o výške náhrady len za predpokladu, ak žalobca označí dôsledky väzby a tieto preukáže a nie je oprávnený v civilnom spore suplovať pasivitu žalobcu, pričom práve pasivita žalobkyne predkladať tvrdenia a dôkazy spôsobila, že súd prvej inštancie nemal možnosť žiadnym spôsobom výšku náhrady individualizovať, na základe zákonom stanovených atribútov. Konštatoval, že v prípade, ak strana zostane pasívna, súd nemá inú možnosť ako žalobu zamietnuť. Nestotožnil sa ani s názorom žalobkyne, že súd prvej inštancie na základe predložených dôkazov o úhrade trov obhajoby dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že žalobkyňa na preukázanie tohto nároku predložila len faktúru o tom, že obhajca si uplatnil náhradu za poskytnuté právne služby, ale bez bližšej špecifikácie úkonov právnej služby. Podľa názoru žalovaného z vykonaného dokazovania týmto listinným dôkazom, nemohol mať súd prvej inštancie preukázané základné skutočnosti na to, aby mohol ustáliť, aké úkony právnej služby obhajca vykonal, aká je výška tarifnej odmeny za tieto úkony a či tieto úkony podľa faktúry skutočne súvisia s poskytovaním obhajoby v konaní o vzatí do väzby. Nestotožnil sa s názorom žalobkyne, že súd prvej inštancie si mohol tieto skutočnosti zistiť z trestného spisu s tým, že takáto povinnosť mu nevyplýva. Konštatoval, že súd nemôže vykonať dokazovanie nad rámec návrhov strán. Ak by postupoval tak, ako to uviedla žalobkyňa, suploval by jej procesnú povinnosť, čím by porušil zásadu kontradiktórnosti civilného konania. Podľa názoru žalovaného žalobkyňa v konaní nepreukázala vznik škody, teda, že v súvislosti s úhradou trov obhajoby došlo k zmenšeniu jej majetku. Táto skutočnosť nevyplýva ani z predloženej faktúry, ktorá podľa žalovaného neverifikuje skutočnosť, že fakturovanú sumu 260,- EUR uhradila žalobkyňa zo svojho majetku. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 25.10.2018 č. k. 9C/251/2015-54 potvrdiť ako vecne správny.

9. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou - stranou v neprospech, ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Podľa ust. § 470 ods. 1 a 2 veta prvá CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

12. Podľa § 1 ods. 1 písmeno a) Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

- nezákonným rozhodnutím,
- nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 8 ods. 5 písmeno a) Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bolo proti nemu zastavené trestné stíhanie.

Podľa § 8 ods. 6 písmeno a) Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci právo na náhradu škody nevznikne ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

Podľa § 15 ods.1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4a 11.

Podľa § 17 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Podľa § 18 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 18 ods. 3 Zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

13. V posudzovanej veci súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému zaplatať žalovanej istiny s príslušenstvom titulom, náhrady škody podľa Zákona č.

514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní, keď vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, z prednesov sporových strán a z obsahu spisu vyšli najavo, pričom správne vychádzal z výsledkov dokazovania vykonaného v konaní vedenom na súde prvej inštancie a vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Vec posúdil správne i po právnej stránke, keď na zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia. Svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobu zamietol aj riadne odôvodnil a vysporiadal sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci, ako aj so všetkými relevantnými argumentmi sporových strán súvisiacimi s predmetom konania.

14. K námietke žalobcu, že napadnuté rozhodnutie spočíva v neprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods.1 písm. h CSP), odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci odvolací súd považuje skutkové zistenia súdu prvej inštancie za úplné a ich právne posúdenie za správne.

15. K odvolaciemu dôvodu žalobcu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f CSP) odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov), by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie spor posúdil po právnej stránke, ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania. Odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je vo vzťahu k výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu, naplnený. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie v tejto časti nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z obsahu listín nevyplynuli, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli predloženými listinnými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení druhého dielu Civilného sporového poriadku, alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

16. Zákon č. 514/2003 Z.z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zavinil. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené, alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu (§ 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy za dobu trvania väzby (od 5.8.2010 do 27.10.2010, za 86 dní) podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. celkom vo výške 2 068,30 EUR a náhrady trov právneho zastúpenia, ktoré jej vznikli „v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie o väzbe“, v celkovej výške 260 EUR. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala vznik, resp. existenciu škody, ktorej náhrady sa domáha a príčinnú súvislosť medzi namietaným rozhodnutím o väzbe a škodou, nepreukázala, že výkon väzby sa dotkol jej

osobnostných práv a zanechal na nej nepriaznivé následky. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ani pokiaľ ide o preukázanie škody spočívajúcej v trovách obhajoby v trestnom konaní, nepreukázala či vynaložená suma 260 EUR pripadá na trovy obhajoby v súvislosti s väzbou a z predloženej faktúry nebolo zrejmé, či táto škoda vznikla práve žalobkyňi.

17. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré sa neskočilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2013 Z.z. a tiež predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody, alebo vykonané zadržanie v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Škoda spôsobená rozhodnutím o väzbe, obyčajne spočíva v ušlom zárobku za dobu neoprávnenej väzby, prípadne v nemajetkovej ujme a zvyčajne v náhrade trov nutnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Pokiaľ ide o náhradu trov obhajoby, tento nárok je možné priznať iba vtedy, ak táto škoda vznikla rozhodnutím o väzbe. Musí tu byť preto daná príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a vznikom tejto majetkovej ujmy. Ak obvinený musel mať obhajcu už v prípravnom konaní len preto, že je vo väzbe, potom je daná príčinná súvislosť medzi rozhodnutím o väzbe a majetkovou ujmom vzniknutou tým, že mu uhradil trovy obhajoby; príčinná súvislosť je však daná, pokiaľ ide o náklady vynaložené na úkony, ktoré obhajca urobil v súvislosti s väzbou obvineného. Výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ustanovenia § 17 citovaného zákona nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi, vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (viď aj Rč 21/1995).

18. So zreteľom existenciu špeciálnej právnej úpravy o škodových nárokoch vzniknutých v súvislosti s väzbou bolo treba posúdiť uvedený nárok podľa tejto špeciálnej úpravy (§ 8 ods. 5 písm. b) a 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z.). Zákon č. 514/2003 Z.z. v § 3 vymedzuje okruh právnych skutočností, na základe ktorých je možné požadovať náhradu škody podľa tohto zákona. Z jeho znenia, gramatického, systematického výkladu ďalších ustanovení tohto zákona (§§ 5, 6, 7, 8) je zrejmé, že v zákone je upravené v § 8 ods. 5 rozhodnutie o väzbe, ako špecifický typ rozhodnutia zakladajúceho právo na náhradu škody, teda podmienky pre vznik práva na náhradu škody sú pri rozhodnutí o väzbe upravené týmto osobitným ustanovením, odlišným od úpravy podmienok pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 5a 6 zákona č. 514/2003 Z.z. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na podstatný rozdiel medzi uvedenými právnymi skutočnosťami zakladajúcimi vznik práva na náhradu škody, keď pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 5 a 6 tohto zákona sa vyžaduje zrušenie rozhodnutia po tom, čo nadobudlo právoplatnosť (na základe mimoriadneho opravného prostriedku), pričom v prípade rozhodnutia o väzbe nedochádza priamo k zrušeniu tohto rozhodnutia pre jeho nezákonnosť, ale právo na náhradu škody zakladá právoplatný oslobodzujúci rozsudok (prípadne zastavenie trestného stíhania) v trestnom konaní, v ktorom bolo rozhodnutie o väzbe vydané. Táto odlišná úprava zároveň znamená, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím nemožno zamieňať s právom na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a na skutkové okolnosti napíňajúce predpoklady vzniku práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, nie je možné aplikovať ustanovenia zákona upravujúce vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom.

19. Vychádzajúc z uvedeného sa odvolací súd nestotožňuje s námietkou žalobkyne, že väzbou vždy vzniká obvinenému nárok na nemajetkovú ujmu. V konaní bolo nesporné, že žalobkyňa bola vzatá do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku (tzv. kolúznej a preventívnej väzby) uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. Tp 23/10 zo dňa 05.08.2010. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. Tp 23/10 zo dňa 27.10.2010 súd rozhodol o prepustení žalobkyne z väzby a Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 8T 126/2010-268 zo dňa 22.02.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14.06.2012, bola spod obžaloby oslobodená. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa bola oslobodená spod obžaloby, ešte nezakladá jednoznačný záver o nezákonnosti väzby a skutočnosti zistené neskôr nemôžu mať vplyv na hodnotenie stavu v čase, keď sa o väzbe rozhodovalo. Odvolací súd sa plne stotožňuje s názorom súdu

prvej inštancie, že tvrdenia žalobkyne týkajúce sa obmedzenia osobnej slobody majú čisto všeobecný charakter a vôbec sa nevyjadrovala k nepriaznivým následkom, ktoré mala na nej väzba zanechať. Nepreukázala, akým spôsobom sa zasiahlo do jej základných práv a slobôd. Aby mohol súd posúdiť žalobkyňou uplatnený nárok na priznanie nemajetkovej ujmy so zreteľom na ustanovenie § 17 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., a posúdiť daný konkrétny prípad so zákonnými kritériami uvedenými v ustanovení § 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z., musí žalobkyňa preukázať, že výkon väzby sa dotkol jej osobnostných práv a zanechal na nej nepriaznivé následky, čo v tomto prípade žalobkyňa nepreukázala. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa v prípade preukázania vzniku nemajetkovej ujmy neunesla dôkazné bremeno.

20. Pokiaľ ide o škodu spočívajúcu v trovách obhajoby, odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepreukázala, že by súviseli s väzbou a nie je tiež zrejmé, že táto škoda vznikla žalobkyňi. Nie je možné prisvedčiť žalobkyňi, že súdu predloženou faktúrou, na ktorej je uvedené písomné potvrdenie advokáta o jej úhrade v hotovosti, preukázala skutočnú úhradu trov obhajoby. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepredložila žiaden dôkaz o tom, že trovy vo výške 260,- EUR jej vznikli práve v súvislosti s rozhodnutím o väzbe sp. zn. Tp/23/10, ktorá skutočnosť z predloženej faktúry nevyplýva. Taktiež z predloženej faktúry nie je možné ustáliť, že fakturovanú sumu uhradila práve žalobkyňa zo svojho majetku. K námietke žalobkyne, že súd prvej inštancie si mohol z pripojeného spisu Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 8T 126/2010 zistiť, aké úkony a v akom rozsahu vykonal advokát pri obhajobe žalobkyne v trestnom konaní, odvolací súd uvádza, že túto námietku považuje za nedôvodnú, nakoľko súdu prvej inštancie nevyplýva povinnosť nahrádzať dôkaznú pasivitu žalobkyne.

21. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami i právnymi závermi súdu prvej inštancie v tom, že žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno, keď nepreukázala zodpovednosť žalovaného za škodu. Obsah odvolania žalobkyne nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také skutočnosti, alebo dôkazy, ktoré by mohli spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, nepriznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nakoľko mu v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je

prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).